

ไม้แเก่

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจ.. นั่งสงบฟังธรรม.. ฟังธรรมคือฟังสิ่งที่ เป็นสัจจะ สิ่งที่เป็นสัจจะเอาอะไร เป็นเครื่องวัดว่าเป็นสัจจะ สัจจะ.. อริยสัจจะ เห็นไหม นี่ฟังธรรม !

ถ้าฟังธรรมนี้ เราเป็นมนุษย์นะ แล้วมีศรัทธา มีความเชื่อ มาบวชในพุทธศาสนา เป็นผู้ที่ มีบุญกุศลมาก ถ้าไม่มีบุญกุศลมาก โลกนี้คือละคร

“โลกนี้คือละคร” ดูสิ ดูทางโลกเขาสิ เขาเล่นละครคนละบทคนละบาทไป แม้แต่ในบ้านเราก็เล่นบท ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก หลาน ก็เป็นบทๆ หนึ่ง เป็นบทๆ หนึ่งนะ แล้วบทนั้นก็เปลี่ยนแปลงไป จากลูกจากหลานขึ้นเป็นพ่อเป็นแม่ เป็นปู่เป็นย่า เป็นตาเป็นยาย แล้วก็ตายไป..

เห็นไหม ! มันเป็นบท โลกนี้คือละคร ถ้าไม่มีสติปัญญา เราไม่มีศีลธรรม เราก็ต้องอยู่กับโลกเขาไป โลกเขาเป็นบทเห็นไหม เวลาเรามาบวชพระ มีศรัทธาความเชื่อ เรา มาบวชพระเห็นไหม มันก็เป็นละคร เพราะเป็นสมมุติ พระโดยสมมุติ สมมุติเพราะอะไร สมมุติธรรมวินัยนี้ไง

“ธรรมวินัย” เห็นไหม มีอาวโส มีกันเฒ่า มีศีลธรรม มีต่างๆ มันเป็นระดับของใจ ถ้าใจจะมันอยู่ที่บทบาท.. บทบาทของแต่ละบทบาท ถ้าไม่มีสติปัญญา บทบาทมันไม่ใช่ ว่าเป็นบทบาท มันว่าบทบาทเป็นความจริง.. เป็นความจริงนะ เราว่าเป็นจริงไหม เราเป็น ลูก เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นจริงไหม

ถ้าไม่จริงทำไมมีสิทธิตามกฎหมาย ทำไมเรามีสิทธิรับมรดก ทำไมมรดกตกทอด จากพ่อแม่ ทำไมลูกได้รับละ ถ้าไม่ใช่ลูกใช่หลาน มีสิทธิรับมรดกนั้นได้อย่างไร จริงไหม.. จริงตามสิทธิตามกฎหมาย จริงตามโลก.. แต่ไม่จริงตามธรรม !

เพราะจริงตามธรรม ธรรมะบอกว่า “สิ่งที่เป็นมรดกตกทอด สิ่งที่เป็นสมบัติทางโลกนั้น มันเป็นสมบัติสาธารณะ” ถ้าตระกูลนั้นไม่มีลูกมีหลาน สมบัติสิ่งนั้นต้องตกเป็นของรัฐ.. ตกเป็นของรัฐเห็นไหม กฎหมายก็ต้องเขียนไปจนได้ละ นี่เพราะเรามีสติปัญญาเห็นไหม เรามีสติปัญญา เราเกิดมาในโลกนี้ โลกนี้เล่นไปตามบทบาทนั้น คำว่าบทบาทนั้นสมมุติบัญญัติ

สมมุตินะ.. ถ้าเราไม่มีสติปัญญา เราก็อยู่กับโลกนั้น แต่เพราะมีสติปัญญา.. เพราะมีสติ มีปัญญา มีความใคร่ครวญ มีความรู้ เราถึงเลือกมาบวชเป็นพระ เป็นนักพรต เป็นผู้ที่ไม่แสวงหา เป็นผู้ค้นคว้า จะค้นคว้าให้จิตนี้มันพ้นออกไปจากได้อำนาจของมาร มารเป็นใคร.. มารเราไม่เห็น เราไม่เห็นว่ามีมารเป็นใคร

นี่เห็นไหม เราบวชมาแล้วนะ เราเป็นพระ เป็นหมู่เป็นคณะกัน เราต้องเห็นอกเห็นใจกัน เราเป็นหมู่คณะนะ ศากยบุตรพุทธชินโรส เราเป็นชาวศากยะ เราเป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราบวชมา เราเป็นคนทุกข์มาด้วยกัน เราทุกข์มาจากโลก ทุกคนทุกข์จากโลก อาบเลือด เลือดโชกมาด้วยกัน เลือดโชกด้วยความโศก ความทุกข์ ความอาลัยอาวรณ์ ความโหยหาทางใจ เราโชกเลือดมาด้วยกัน

เพราะเราโชกเลือด เราอยู่กับสังคม เราอยู่กับโลก เห็นว่าโลกนี้มันร้อนนัก เราถึงหาที่หลบ หาที่พักผ่อน หาที่หลบ หาที่หลีก แล้วหาสังฆกรรม เพื่อจะเอาตัวเราพ้นออกไปจากกิเลสให้ได้

ถ้าเราจะเอาตัวเราพ้นออกไปจากกิเลสให้ได้ ทุกคนเหมือนอยู่ในโรงพยาบาล ทุกคนเหมือนคนป่วย คนไข้ ยิ่งโรงพยาบาลศรีธัญญา พวกโรงพยาบาลบ้าเห็นไหม นี่โรงพยาบาลบ้า ผู้ที่เขาควบคุมคนไข้ เวลาคนไข้ที่ควบคุมไม่ได้ เขาต้องจับนะ เขาต้องใส่เครื่องจองจำ เพื่อไม่ให้ไปทำลายคนอื่น เพราะอะไร เพราะเขาขาดสติ

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นคนทุกข์ คนยาก คนเจ็บ คนไข้ คนป่วย เพราะเรามีกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก เราเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส เราบวชมาในพุทธศาสนา

เหมือนคนป่วยอยู่ในโรงพยาบาลบ้า!! เราบ้าด้วยกัน แต่บ้าคนละชนิด ฉะนั้นต้องให้อภัยกัน อะไรกระทบกระทั่งกัน อะไรสิ่งต่างๆ

คนบ้าเวลาเขาจะยับยั้ง เขาต้องใช้เจ้าหน้าที่จับนะ ของเรานี้ เรามีสติปัญญา เรามีธรรมวินัย เราเอาธรรมวินัยนี้เป็นเครื่องรัด สิ่งใดที่ขาดตกบกพร่อง สิ่งใดที่กระทบกระทั่งกัน เราให้อภัยต่อกัน อย่าถือสา คำว่า “ถือสา” ผู้ที่ทำถ้ามีสติปัญญา ควรจะมีสติระลึกอยู่ว่า สิ่งที่ทำไปแล้วนี่มันกระทบกระทั่งคนอื่น

ถ้ากระทบกระทั่งคนอื่นนะ สิ่งใดที่เราไม่ชอบใจ สิ่งใดที่ใครทำกระทบจิตใจต่อเรา เราก็ไม่ชอบใจ เราไปทำกระทบจิตใจต่อคนอื่นนี้ เราเสียใจไหม เราก็ควรจะเสียใจ เรามีสติปัญญา เราไม่ควรทำสิ่งนั้น เพราะอะไร เพราะโรงพยาบาลเขามีเจ้าหน้าที่ดูแล

อันนี้เราดูแล มีครูมีอาจารย์เหมือนกัน แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านดูแลอยู่ แต่คำว่า “ดูแล” ดูแลแบบผู้ใหญ่เห็นไหม สิ่งใดจำเป็นและไม่จำเป็น

จำเป็นต้องดี ต้องว่า ต้องเตือน.. ก็ต้องว่าต้องเตือน สิ่งใดที่ยังไม่จำเป็น ให้ระลึกด้วยตัวเอง สิ่งใดที่ระลึกด้วยตัวเอง สิ่งนั้นประเสริฐที่สุด ถ้าเราระลึกด้วยตัวเองเห็นไหม

สิ่งที่เราระลึกด้วยตัวเอง เราจะไม่ทำอะไรเลย ถ้าสิ่งที่เราระลึกด้วยตัวเอง เราเสียใจใจว่าเราทำผิดทำพลาด ทำกระทบกระทั่งคนอื่นหมุ่คณะ นี่บทบาท ! บทบาททางโลกมันทุกข์ มันร้อน เราจะหาที่พึ่งที่อาศัย เราจะหลบหลีกมา เราหลบหลีกมาเป็นสมณะ มาเป็นภิกษุ เป็นพระเห็นไหม เป็นพระที่เราจะเอาชนะตัวเราเอง

เราจะเอาชนะตัวเราเองนะ เวลาเราทำความสงบของใจ พุทโธ ! พุทโธ ! เราก็จะเอาชนะตัวเองด้วยสติปัญญา ถ้าจิตมันมีสติควบคุมจิตใจได้นี้ มันชนะจิต จิตมันยอมจำนน มันจะลงสู่ความสงบของมัน

แต่ถ้าจิตใจมันไม่ยอมจำนน เราตั้งสติขนาดไหน เรามีสติขนาดไหน เรามีคำบริกรรมขนาดไหน มันจะต่อต้าน มันจะดิ้นรน เห็นไหมจิตใจของเรา

เวลาห่มุ่คณะก็เหมือนกัน สรรพสิ่งภายนอก ทุกคนต้องแสวงหา ทุกคนต้องพยายามหาทางรอดของตัวเอง ทุกคนที่หาทางรอดของตัวเองนี้ เขาพยายามต่อสู้ เขาพยายามจะบ่มเพาะ สร้างสัจธรรมขึ้นมาในหัวใจของเขา เราไม่ควรจะกระทบกระเทือนกัน

ของแสง.. โรคนะ ถ้ามันกินของแสงเข้าไป จะทำให้โรคนั้นเข้มแข็งขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาต้องการความสงบสัจ เราไปทำให้เขาสะกิดใจขึ้นมา มันเป็นโทษทั้งนั้นละ

มันเป็นของแสง มันไม่ควรให้คนอื่นได้กินของแสงนั้น เพราะเราก็ไม่ชอบ เราที่ไม่ต้องการ ถ้าเรามีจิตใจ เรามีสติปัญญาของเราะ เราจะดูแล เราจะรักษาของเรา

ไม้แก่.. ไม้แก่เห็นไหม เวลามันดัดมันดัดยาก เพราะมันเป็นไม้แก่ มันแก่แล้วต้องเอาไฟลน ต้องต่างๆ เพื่อตัดให้ไม้นั้นมันตรง

ไม้อ่อน.. ไม้อ่อนมันดัดง่าย เห็นไหม ความที่มันดัดง่าย จริตนิสัย..

ถ้าเราบวชแล้วเราฝึกฝน เรามีธรรมนี้ เราไม่ให้เป็นไม้แก่ ถ้าเป็นไม้แก่ขึ้นไปแล้ว มันจะแก้ไขได้ยาก

แต่ถ้ามันเป็นไม้อ่อน คุณ ไม้อ่อน เขาจะดัด เขาต้องการสิ่งใด นี่ไม้ดัดเห็นไหม เขาตัดของเขาตั้งแต่ไม้อ่อนๆ เขาเอาลวดดัดไว้ เพื่อให้มันเลื้อยไปตามลวดนั้น เขาต้องการให้มันเป็นไปตามสิ่งที่เราขึ้นรูปไว้

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็มีสติปัญญาอยู่แล้ว เราก็ต้องการสิ่งนั้นอยู่แล้ว เราอย่าทำให้เราเป็นไม้แก่ เราต้องทำให้เราเป็นไม้อ่อน เราต้องเลือกแยกแยะ ถ้าเป็นทวิฐูมานะ มันมีทวิฐู มันความฝงใจ มันเหมือนไม้แก่ ทวิฐูเอาชนะกะคาน มันไม่ยอมฟังใคร สิ่งนั้นมันไม่เป็นประโยชน์สิ่งใดๆ เลย

แต่เป็นไม้อ่อนนะ มันดัดได้ มันไม่มีสิ่งใดทำให้มันเสียหายได้ มันอ่อน มันเป็นไปได้ มันพลัว มันไปได้ทุกอย่างเลย..

จิตใจของเราก็อเหมือนกัน จิตใจของเราเห็นไหม คุณ เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภิกษุที่บวชเมื่อแก็ บวชเมื่อแก็เพราะอะไร เพราะผู้มีราตรียืนนาน เพราะมันได้ตั้งสมประสงค์ในจิตนั้นมา

แต่นั้นเป็นความเข้าใจของเขานะ เขามีความเข้าใจของเขาว่า เขามีความรู้ต่างๆ เกิดทฤษฎีมานะขึ้นมา ด้วยความรู้ความเห็นของเขา เขาคิดว่าเขารู้ของเขา แต่มันนะ เขาโง่มาก ! เขาโง่เพราะอะไร.. เขาโง่เพราะตัวเขาเอง

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม คุณ บุญเพนิวาสนุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตชาติ พุทธวิสัย ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย นั่นนะ ไม้อ่อน.. ไม้แก็.. มันอยู่ที่นั่น ! บารมีธรรมมันอยู่ที่นั่น !

ถ้าบารมีธรรมเห็นไหม คุณ มันไม่ใช่เกิดมาชาตินี้ แล้วเรามีการศึกษา เรามีวุฒิภาวะ เรามีประสบการณ์ของจิตว่าเรามีความรู้มากนั่นหรือ ความรู้มาก.. ยิ่งมากเท่าไร มันเป็นมากของวิชาชีพ มันไม่มากของธรรมเลย มันเป็นมากสิ่งที่เอามาทับถมหัวใจนะ

สิ่งที่มันเป็นทางวิชาการที่ศึกษาเป็นวิชาชีพนะ คุณ ดูเวลาเขาทำงานทางวิชาชีพนะ เขามีวิชาชีพสิ่งใด ถ้าเขาทำวิชาชีพของเขา เขาเป็นประโยชน์กับเขา ถ้าไม่ใช่วิชาชีพของเขา เอามาใช้ใคร่ครวญในหน้าที่การงานของเขา จะไม่เป็นประโยชน์สิ่งใดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นพระ เราเป็นนักพรต เราเป็นนักบวช เราต้องการ “ความมั่นคงของใจ” เราต้องการให้ใจของเรามันมั่นคงขึ้นมา.. สิ่งนี้ที่มีสติปัญญา

มีสติระลึกพุทโธ ! พุทโธ ! นี่สุดยอดแล้ว !! สิ่งอื่นนี่มันกวนใจทั้งนั้นนะ มันทำให้ใจวอกแวกวอแว มันทำให้ใจนี้ฟุ้งซ่านออกไป มันจะไม่เป็นประโยชน์อะไรกับหัวใจนี้เลย..

พุทโธ ! พุทโธ ! พุทโธ ! พุทธานุสตินี้ เท่านั้นแหละ ! นี่ถ้ามันมีสิ่งนี้ได้ สิ่งที่อยู่กับสิ่งนี้ได้เพราะเหตุใด สิ่งนี้ได้เพราะอะไร เพราะบารมีธรรมแก็กล้า ไม่ใช่ไม้แก็ มันธรรมแก็กล้ามา

พุทธวิสัยที่สร้างมา.. สิ่งที่เขาสร้างสมมา บุญญาธิการของเขา นั้นนะมันสร้างสมมาขนาดไหน มันทำให้มีเขาว์ปัญญา มันทำให้หัวใจนี้มันคงขึ้นมา มันทำให้หัวใจนี้ไม่วอกแวกวอแว ไม่คอยดูใคร ไม่ฟังเลื่องใคร ไม่จับผิดใคร มันเป็นเรื่องของเขา.. ไม่ใช่เรื่องของเรา

“เรื่องของเรา คือ หัวใจของเรา” มันไม่ส่งออกไปข้างนอกเลย นี่ไง ไม่ใช่ว่า โอ้โฮ.. มันมีความรู้มาก ศึกษาามากแล้วเทียบเคียงไป นี่มันเที่ยวเอาไม้บรรทัดไปวัดคนนู้นคนนี้ แต่หัวใจมันไม่ได้วัดเลยนี่ มันเป็นประโยชน์กับใครละ..

ถ้ามันเป็นประโยชน์กับตัวเราเองเห็นไหม คุณ มันมีสติปัญญาในหัวใจของเรา นี่ “อตฺตหิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” แต่ตนมีสติปัญญาระลึกถึงตัวเองได้ เห็นไหม สิ่งนี้ประเสริฐที่สุด..

ไม่ใช่ว่าครูบาอาจารย์คอยเอ็ดคอยว่านี่ มันก็ยังว่า “จริงหรือเปล่า ! จริงหรือเปล่า !” ยิ่งหมุกณะพูดเตือนกันยิ่งรับไม่ได้เลย

นี่ไง แล้วถ้ามันมีสติปัญญาระลึกรู้ด้วยตัวเองนี่ สูดยอดจริงๆ ! สูดยอดจริงๆ ! เพราะมันไม่มีพิษไม่มีภัย เอ่อ.. เราผิด พอเอ่อ..เราผิดนี่ อือ.. มัน แหม ! แหม ! เราผิดนะ..

นี่แต่ถ้าคนบอกเราผิด.. ไม่มีทาง ! ไอ้เนี่ยมันจับผิดเรา.. มันต่อต้านทันที มันหาเหตุผลโต้แย้งทันที นี่ไง มันไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย

แต่ถ้ามันระลึกรู้ นี่บารมีนี้สำคัญมาก ระลึกรู้สีกตัวเองนี่ สูดยอดเลย ถ้าเราระลึกรู้ถึงตัวเอง มีสติปัญญานี้ เราจะไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดมาให้กับหัวใจเราเลย

ถ้าหัวใจของเราเห็นไหม นี่สิ่งที่ว่าไม้แก่.. ไม้แก่.. บารมีธรรมที่ว่าเราสร้างสมมา ถ้าบารมีธรรมสิ่งที่เราสร้างสมมามันอ่อนแอ มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ของมัน เราก็ต้องฝึกฝนเอาตอนนี้

ฝึกฝนตอนนี้ ตั้งสติปัญญาขึ้นมา ตั้งหัวใจเราขึ้นมา นี่สติปัญญาเราตั้งขึ้นมา แล้วเรากำหนดพุทโธ ! พุทโธ ! พุทโธ ! ไป ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เรารู้ด้วยความจริงขึ้นมา ไม่ต้องไปวิตก วิจารณ์ ใช้ปัญญาออกไป

วิตก วิจาร.. ใช้ปัญญาออกไปนี้ มันไม่ใช่กาล ไม่ใช่เวลา ปัญญาที่ว่าเกิดขึ้นนี้ ปัญญาเกิดจากการภาวนา เกิดจากจิตสงบที่มันจะรู้เอง เห็นเองขึ้นมา นี่ โอ๊ย ! มันซาบซึ่งใจมาก

ปัญญารู้จริงเห็นจริงนี้ จะไม่คัดค้านกับพระไตรปิฎกเลยแม้แต่เสี้ยวเดียว แม้แต่เล็กน้อย พระไตรปิฎกนี้ถูกต้องหมดเลย ถ้าจิตใจเราเป็นธรรม แล้วมันจะเห็นตรงกันไปหมดเลย

แต่ถ้าจิตใจเราไม่เป็นธรรมสิ มันแข่งหน้าแข่งหลัง มันคิดลวงหน้าไป และคิดไม่ถึงพระไตรปิฎก อ่านพระไตรปิฎกไป อ่านธรรมของพระพุทธเจ้าไป อ้อ.. มันจะจริงได้อย่างไร มันจะเป็นไปได้อย่างไร คนทำอย่างนี้จะมีได้ที่ไหน.. มันคิดโต้แย้งไปหมดเลย

แล้วถ้าพอมันคิดเลยไปแล้วก็ ไม่มี ! ไม่จริง ! ไม่เป็นไป ! พระไตรปิฎกเขียนมานี่ คุณติ พระพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ๑๐๐ ปี ถึงได้สังคายนาครั้งแรก สังคายนาครั้งที่ ๓ ถึงได้มีพระไตรปิฎก นี่มันจะหาข้อโต้แย้งมา ว่าพระไตรปิฎกนี้เชื่อถือไม่ได้ทั้งนั้นเลย

ถ้าหัวใจมันแข่งหน้าแข่งหลังนะ แข่งไปข้างหน้า แล้วก็ย้อนไปข้างหลัง ว่า เป็นไปไม่ได้ นี่มันไม่เป็นความเป็นจริงเลย นี่ศึกษาแล้ว.. ยิ่งศึกษายิ่งงง..

แต่ถ้าพุทโธ ! พุทโธ ! พุทโธ ! ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ผลอๆ จิตใจมันมีกำลังขึ้นมา จิตใจมันเป็นธรรมขึ้นมา เวลามันมีความเห็นอะไรขึ้นมา นี่ มันอ้อฮ้อ ! ทำไมมันซึ่งใจ ! เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมลงอยู่ที่ใจ นี่พระธรรม สังฆธรรม ความจริงมันเกิดขึ้นมาจากใจ

พอสังฆธรรมมันเกิดขึ้นมาจากใจแล้ว มันซาบซึ่งใจ.. มันซาบซึ่งใจ.. นี่มันซาบซึ่งใจเพราะความเป็นจริงเห็นไหม นี่บาร์มีมันอยู่ที่นี้ ไม้แก็.. มันแก็ด้วยอำนาจวาสนาบาร์มีธรรม มันไม่ใช่แก็เพราะประสบการณ์

ประสบการณ์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การศึกษานี้ ประสบการณ์อย่างนี้ ไม้แก็อย่างนี้เห็นไหม ไม้แก็นี้มันไม้โกสฝั่ง ไม้โกสฝั่งมันจะล้มลงสู่แม่น้ำ มันจะล้มลงสู่

กระแสน้ำ มันจะพัดพาไป มันจะตายเปล่าไง มันจะตายเปล่าๆ !! มันจะไม่มีอะไรติดหัวใจมันไป !

แต่ถ้ามันมีสัจธรรมขึ้นมา มันมีความจริงขึ้นมา มันจะมีสัจธรรม มันมีความตกผลึกในใจ ใจจะมีหลักมีเกณฑ์ ถ้าใจมีหลักมีเกณฑ์ความเป็นจริงขึ้นมาจากหัวใจ ถ้าหัวใจมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมาเห็นใหม่ เวลาตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ที่ไหน เวลาความรู้ลึกๆ ที่ไหน.. มันรู้ลึกที่หัวใจ ถ้าหัวใจมันรู้ลึกขึ้นมา

นี่เราเป็นนักพรตนะ เราเป็นนักบวช เราเป็นนักต่อสู้นะ นี่สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมานี้ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันต้องมีเป็นธรรมดา ไม่อย่างนั้นมันจะมีธรรมวินัยไว้ทำไม

ธรรมวินัยก็มีไว้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย นี่สิ่งที่เราอยู่อาศัยกัน สิ่งที่อยู่อาศัย คำว่า “อาศัย” คูสิ มันน่าสังเวช สังเวชที่ว่า คูสิชีวิตเรานี้เห็นใหม่ เราดูแลรักษาทั้งชีวิตเราเลย เราตายไป ผู้ที่ดูแลรักษาต่อไปข้างหน้าจะเป็นอย่างไร มันเป็นสมบัติสาธารณะ

แต่ในเมื่อเป็นกาลเป็นเวลา เขาเรียกว่า “ยุคสมัย” ถ้ายุคสมัยของเรา เราเป็นผู้ที่ดูแลรักษาอยู่ เราก็ดูแลรักษาสุดความสามารถของเรา เพราะเราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ธรรมและวินัยนี้ เป็นศาสดาของเธอ”

คำสั่งสอน คำบอกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือตัวแทนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราดูแลรักษาสิ่งที่เราใช้สอยอยู่นี้ ดูแลธรรมและวินัยนี้ เพราะเราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำเพราะเราเชื่อถือ เราทำตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สั่งสอนไว้ เราทำตามสั่งสอนเห็นใหม่

คูสิ นี่เวลาเราฟัง สิ่งที่คนเตือน ถ้าเตือนมาเราไม่เชื่อไม่ฟัง ไม่มีคนเตือนมาแต่เขาบอกมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม แล้วเราเชื่อถือ เราทำตามนั้นเห็นใหม่ นี่ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นข้อวัตรปฏิบัติ ที่เราศึกษาเราปฏิบัติกันนี้ เพราะเราทำด้วยความเคารพ เราทำด้วยความเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยยุคสมัยของเรา เราทำความดีของเรา

นี่พูดถึงว่ากิจของสงฆ์ กิจของเรา กิจของการกระทำของเรา กิจของเราเห็นไหม ใช่! “ความเป็นจริงกิจของเราก็คือการนั่งสมาธิภาวนา.. เพื่อความผ่องแผ้วของใจ” ศาสนาพุทธพหุชนิโรธ มันจะเกิดศาสนทายาทในหัวใจของเรา

ถ้าหัวใจของเรามันเกิด “สังขาร” ขึ้นมา ศาสนาพุทธมันเกิดที่นี่ แต่คนเราเห็นไหม คุณ เวลาคนเราต้องการออกซิเจน คนเราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิตของเขา

พระก็เหมือนกัน.. พระนี่ก็เกิดมาจากคน ในเมื่อคนเห็นไหม คุณ ความเป็นอยู่ของบ้าน บ้านเขาอยู่กันเขาต้องมีสัมมาอาชีพะ เขาเลี้ยงชีพด้วยความเป็นอยู่ของเขา ด้วยอาชีพของเขา

เราเป็นสมณะ เราเป็นภิกษุ เราอยู่ในอาวาส อาราม เรามีข้อวัตรปฏิบัติ ก็จะต้องบอกว่าคนเหมือนกันไง.. คนเหมือนกัน.. สิ่งมีชีวิตเหมือนกัน.. ปัจจัย ๔ เหมือนกัน แต่ใช้ไม่เหมือนกัน !!

อย่างหนึ่งเขาใช้ด้วยความเป็นโลกของเขา เราใช้ด้วยความเป็นธรรม เราใช้ดำรงชีวิตของเราด้วยความเป็นธรรมเห็นไหม เราก็กินอยู่หลับนอนเหมือนโลกเขา นี่แหละ ความกินอยู่หลับนอนมันจะต่างจากโลกที่ไหน ก็คนเหมือนกัน กินเหมือนกัน ! จี๊เหมือนกัน !

แต่เขากินแล้วจี๊ของเขา นี่กินแบบโลกๆ เห็นไหม กินเพื่อกาม เพื่อกิเลส เพื่อศักดิ์ศรีของเขา เรากิน เราอยู่ เราฉัน เพื่อดำรงชีวิตของเรา แต่ในเมื่อ “โลก” กับ “ธรรม” มันแตกต่างกัน ความเป็นอยู่ของเรา เราถึงแตกต่างกับเขา

ถ้าเราแตกต่างกับเขา เราจะต้องมีสติปัญญาของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราก็ใช้ชีวิตของเรานี้แหละ มันเป็นโลก เขาอยู่เป็นโลก.. เราเป็นธรรม !

ถ้าเป็นธรรม เราเข้ามาเราต้องศึกษา ถ้าศึกษาเข้าไปแล้วมันจะซึ่งใจ ถ้ามันซึ่งใจนะ มันทำถูกต้องดีงาม

ต้นไม้ ! ต้นไม้มันก็เจริญเติบโตขึ้นมาจากกล้า จากเมล็ดพันธุ์ขึ้นมา มันก็เติบโตขึ้นมาเป็นไม้ใหญ่ขึ้นมา.. จิตใจของเรา ถ้าเราฝึกฝนของเราขึ้นมา มันจะรู้ของมันขึ้นมา มันจะรู้เห็น มันซึมซับในธรรมวินัยขึ้นมา มันจะเคารพบูชา แต่ถ้าจิตใจของเรา มันกระด้าง สิ่งใดก็ไม่เอาเลย

คนก็เหมือนคน.. กินถ่ายเหมือนกัน ก็จะกินถ่ายด้วยกันเหมือนกับเขา อยู่ดำรงชีวิตเหมือนกับเขา แล้วไม่ได้เหมือนกับเขา ดีกว่าเขาอีกต่างหากด้วย เพราะอะไร..

เพราะทางโลกเห็นไหม ทุกคนเขาปรารถนาขึ้นมาในสังคม ในวัฒนธรรม ประเพณี ชาวพุทธเขาอยากทำบุญกุศล อยากได้บุญกุศล อยากได้ความสุขสบายของเขา อยากได้มรรคผลนิพพานของเขา เขาก็แสวงหาของเขา มีสิ่งใดก็จะถวายพระ

พระของเรานี้ เป็นนักรบ นักปฏิบัติขึ้นมาเห็นไหม ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เห็นไหม มักน้อยสันโดษ สิ่งใดเป็นบุญกุศลของเขา.. บุญกุศลของเขานะ เมตตาเขา เมตตาเราด้วย ถ้าเมตตาแต่เขาทุกอย่างก็เป็นประโยชน์กับเขา เราก็รับภาระสิ่งต่างๆ ขึ้นไป แล้วเวลากินอิ่มนอนอุ่นขึ้นไป แล้วกิเลสมันก็ตัวโตๆ ขึ้นมา แล้วมันเป็นประโยชน์อะไรละ

ในเมื่อกินแล้วมันเป็นกิเลสขึ้นมา เขาทำบุญกุศลขึ้นมา ก็เพื่อบุญกุศลของเขา เราใช้ปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อประโยชน์กับธรรม เพื่อไปขัดเกลากิเลส แต่ใช้สิ่งใดปฏิบัติขึ้นมา มันกับไปสะสมกิเลส มันสมความปรารถนา สมความตั้งใจจริงของโลกเขาหรือเปล่าละ โลกเขาก็ต้องการเพื่อดำรงพุทธศาสนา เพื่อความเป็นธรรม

โอ้เราเป็นพระเห็นไหม นี่คนเหมือนกันใจ คนๆ หนึ่งเขาเป็นคฤหัสถ์ ฆราวาสของเขา เขาต้องการบุญกุศลของเขา เราก็เป็นคน พระก็มาจากคน ถ้าพระมาจากคนเห็นไหม นี่มีครูมีอาจารย์เถื่อนเสีย

ถ้านิสัย..ครูบาอาจารย์ของเราเป็นผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร นี่ภิกษุเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านก็อยู่ป่าอยู่เขาของท่าน ท่านจะใช้อย่างใด มักน้อยสันโดษเห็นไหม มีสิ่งใดก็เจือจางกันในหมู่ในคณะของเรา

หลวงปู่มัน ท่านอยู่ป่าอยู่เขา ทุกคนไปอยู่กับท่านเห็นไหม อยู่ป่าอยู่เขาด้วยความ
 หลบความหลีกหนี ใครเขาจะมีสิ่งใดมาช่วยเหลือเกื้อกูลละ สิ่งต่างๆ เราก็ต้องดูแลกันเอง
 หลวงปู่มันท่านมีอะไร ท่านก็เจือจางกับลูกศิษย์ลูกหาของท่าน ท่านดูแลของท่านเห็น
 ไหม ดูแลเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย

แต่จริงๆ ท่านดูแลเรื่องหัวใจใจ หัวใจถ้ามันเข้มแข็ง !! หัวใจถ้ามันมีหลักมีเกณฑ์
 ขึ้นมานี้ มันต้องการธรรมขึ้นมา สิ่งใดไม่มีอะไรมีคุณค่าเลย..

ในเมื่อหัวใจมีคุณค่านะ นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยมันจะปะมันจะขุนขนาดไหน มันจะ
 เสร้าหมอง มันจะชำรุด ก็ซ่อมแซมเอา.. ซ่อมแซมเพื่อดำรงชีวิต

คุณิ รถเขาจะไปได้เห็นไหม คุณิ เขารักษากันไป มันชำรุดเก่าแก่ขนาดไหน เขาก็
 ปะ เขาก็ซุน เขาก็ดูแลรักษา รถมันก็เงินของมันไปได้

ชีวิตของเราก็เหมือนกัน ถ้ามันมีความพอใจ มันมีเป้าหมาย มีความจะหลุดพ้น
 จากกิเลสเห็นไหม มันก็มีเป้าหมายของมัน เพื่อจะเป็นไปเห็นไหม มันก็เกื้อกูลกันนะ มัน
 อาศัยอาวรณ์ต่อกัน มันช่วยเหลือเจือจางกัน

ใครเจ็บไข้ได้ป่วย ใครมีปมด้อย ใครมีปมเด่น สู้สิ่งใดไม่ได้ เราจะช่วยเหลือกัน
 เราจะเจือจางกัน เราจะดูแลกัน นี่ศากยบุตรพุทธชินนรต !! ไม่ใช่เข้ามาแล้วมาขัดแย้งกัน
 เข้ามาแล้วจะคอยขัดแย้งกันในหมู่คณะ

ในหมู่คณะนะ มันไม่มีสิ่งที่ว่าเราจะไม่มีอะไรสมความปรารถนา คนเรานะสร้าง
 บุญสร้างกรรมมาแตกต่างกันหลากหลาย จะให้ทุกคนมีความรู้ความเห็นมุมมองเดียวกับเรา
 นี่มันเป็นสิ่งที่ไม่มีในโลก.. มันเป็นสิ่งที่ไม่มี.. สิ่งที่ไม่มีนี่เป็นนามธรรมนะ ความรู้สึก
 นึกคิดของคนนะ มันเป็นนามธรรมในหัวใจ มันไม่ใช่วัตถุที่จับต้องได้

สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้ มันคิดได้ร้อยแปดพันเก้า ถ้าไม่มีศีล ไม่มีธรรมครอบคลุม
 ในหัวใจ ไม่มีกติกาคือดูแล มันจะคั่นรนไปสุดฤทธิ์สุดเดชมันเลย ฉะนั้น เรามีศีลมีธรรม
 มาควบคุมเห็นไหม ความที่ไม่มีสิ่งใดที่สมความปรารถนา ไม่มีสิ่งใดที่สมความที่เรา
 ต้องการ ฉะนั้น เราต้องดัดแปลง เราต้องแก้ไข

ไม้อ่อน..ไม้อ่อนเห็นไหม ผู้บวชใหม่ ผู้ประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านโลก.. ผ่านโลกในชีวิตสมณะนะ ไม่ใช่ผ่านโลกแบบโลก ผ่านโลกแบบโลกนี้ มัน.. โลกมันเจริญตลอดเวลา เดียวนี้ละ อาหารเขาส่งถึงบ้านหมดเลย ส่งถึงบ้านทั้งนั้น นี่ถ้าเอาแบบโลกมันสะดวกสบายกว่านี้เยอะนัก นี่แบบโลก

แต่ที่เราเป็นสมณะเห็นไหม เราอยู่เป็นสมณะ “แบบโลก” คือแบบสิ่งที่ดำรงชีวิตเดี๋ยวนี้ เพราะนี่แบบโลก แบบโลกคือข้อวัตรปฏิบัติที่เราเห็นกันอยู่นี้ละ

แบบธรรม ! แบบธรรมหัวใจที่มันเสียสละ หัวใจที่เป็นสาธารณะ หัวใจที่มันคิดถึงคนอื่นก่อนใจ คิดถึงความเป็นไป คิดถึงในหมู่คณะว่ามันจะเกื้อกูลต่อกัน สิ่งที่จะเกื้อกูลต่อกันเห็นไหม สิ่งนี้เป็นธรรม.. สิ่งนี้เป็นธรรม.. เพราะทุกฝ่ายเป็นผู้เสียสละ ทุกฝ่ายเป็นผู้เอื้อจानต่อกัน มันจะมีความขัดแย้งอะไรกัน ความขัดแย้งมันจะไม่มีต่อกัน

ความขัดแย้งมันมีต่อกัน ต่อเมื่อ “ของกู” “ของกู” “ของกู” นั่นนะ นั่นละขัดแย้งกัน มันจะเป็นของใครละ.. มันจะเป็นของใคร มันเป็นของสาธารณะทั้งนั้นนะ มันเป็นอย่างๆ สงฆ์ เว้นไว้แต่บริจาร ๘ บริจาร ๘ นะใช่ เป็นของส่วนบุคคล เพราะส่วนบุคคลมันของๆ เราทั้งนั้นละ เพราะธรรมวินัยบังคับไว้อย่างนั้น

ธรรมวินัยบังคับไว้เลย ว่าของส่วนตน บริจาร ๘ สิ่งที่ใช้สอยเพราะมันขาดครองมันต้องเสียสละ มันเป็นอาบัติ มันเป็นโทษ นี่การเป็นโทษมันต้องดูแลรักษาใจใหม่ แต่ของนี้เป็นสาธารณะนะ ของที่สาธารณะมันเอื้อจานกันได้ มันใช้ร่วมกันได้ นี่การใช้ร่วมกัน สิ่งที่ใช้ร่วมกัน สิ่งต่างๆ นี่มันก็มีเห็นไหม

ดูสิ ดูภิกษุชาววัชชีเห็นไหม นี่น้ำในขันนะ ถ้าส้วมสาธารณะ น้ำนั้นจะเหลือไว้ไม่ได้ ต้องคว่ำไว้หมด แต่ถ้าเป็นส้วมส่วนบุคคล ถ้าเราใช้แล้วน้ำเหลือในขันนั้นไม่เป็นอาบัติ

แต่ถ้าเป็นส้วมสาธารณะ ถ้าน้ำใช้แล้วไม่คว่ำขัน ขันนั้นต้องคว่ำอยู่หงายไม่ได้ หงายที่มีเศษน้ำอยู่ เศษน้ำจะมีตัวสัตว์เห็นไหม

แต่ถ้าเป็นส่วนของคน ของๆ บุคคล เราเป็นคนใช้เอง เราเป็นคนจัดการเอง เพราะเราเข้าเป็นเวลาวะเวลาของเรา นี่ไง ของที่เป็นสาธารณะ.. ของที่ใช้ร่วมกัน.. ของที่ใช้ส่วนตน

นี่ก็เหมือนกัน ของที่เป็นส่วนบุคคล นี่พูดถึงปัจจัยเครื่องอาศัยนะ ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย เพราะมีปัจจัย มีเครื่องอาศัย เราถึงดำรงชีวิตได้ การดำรงชีวิต.. ดำรงชีวิตไว้ทำไม “ดำรงชีวิตไว้เพื่อจะประพฤติปฏิบัติ” เพื่อจะพ้นจากทุกข์ไง เพราะเราเห็น..

“โลก” เห็นไหม คุณติ บทละครของเขา บทละครของเรานี้ เราเกิดเป็นทารกก็บทหนึ่ง เป็นวัยรุ่นก็บทหนึ่ง เป็นผู้ที่มีการบวชก็บทหนึ่ง เป็นพ่อเป็นแม่ก็บทหนึ่ง เป็นปู่ย่า ตายาย ก็บทหนึ่ง เราคนเดียวทำไมเล่นหลายบทแท้ !!!

เราคนเดียวทำไมบทบาทมันเยอะเหลือเกิน! ทำไมบทบาทเราเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา บทบาทของคนๆ เดียวนี้..

แล้วจิตมันเป็นอย่างนี้มาตลอดนี้ แล้วนี่เราบวชมาแล้ว เราเป็นภิกษุ เรามีบทบาทใด เรามีทั้งมีบทบาทเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร เรามีบทบาทเดียนะ ถ้าเรามีบทบาทเดียวเห็นไหม นี่ถ้าเราต้องตัดแปลงเรา เราแก้ไขเรา เราไม่เป็นไม้แก่

ไม้แก่.. ไม้แก่มันเป็นไม้ที่ชราคร่ำคร่า มันไม่มีประโยชน์ที่จะทำการแก้ไข

เราเป็นไม้อ่อน.. เราไม่เป็นไม้แก่ ไม้อ่อนคือมีการศึกษา ไม้อ่อนคือจิตใจมันจะเปลี่ยนแปลง จิตใจมันจะแก้ไข ไม้อ่อนเห็นไหม ไม้อ่อนมันจะชวยอด

ไม้อ่อน เห็นไหม คุณติ คุณพิชัคเห็นไหม เวลามันแตกยอดอ่อน มันแตกยอดอ่อนของมัน จิตใจของเราก็ก็นั่นแหละ จิตใจของเรานี้ เราจะหาช่องทางจะชวยอด จะแตกหน่อ “หน่อแห่งพุทธะ” หน่อแห่งผู้รู้ หน่อแห่งการกระทำ เราต้องมีสติปัญญาของเรา เราจะมีสติปัญญาเพื่อตัวเรานะ

ตัวเราเห็นไหม เราเป็นผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ โลกเราร้อนอยู่นัก คุณติ ตลาดทุนนะ เดียวขึ้นๆ ลงๆ นะ ขาขึ้นขาหลง.. มันมีขาขึ้น ขาหลง อยู่อย่างนั้นตลอดไป เดียวก็พุ่งขึ้นทางสุดยอดเลย เดียวมันก็พุ่งลงดิน ไอ้ขาขึ้นก็ อู้ฮู.. มีความสุข

สนุกครึกครื้นเพลินกัน มีความสุขในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เวลาไอ้ขามันหัวตกลงมานี้ อู.. จนฆ่าตัวตายกันเห็นใหม่

นี่มันก็เป็นอย่างนั้นนะ มันก็หลอกกันอยู่อย่างนั้นนะ ทั้งๆ เป็นความจริงนะ จริงตามสมมุตินะ มันเป็นระบบเศรษฐกิจจริงๆ นะ มันหลอกใคร.. มันก็ขึ้นจริงๆ อะ เงินเป็นฟ่อนๆ เวลามันหัวปักก็จริงๆ ก็เงินออกไปจากกระเป๋าจริงๆ มันจริงตามสมมุติเห็นใหม่ นี่โลกมันเป็นอย่างนั้น เราก็เราร้อนมากับมันอยู่แล้ว

เพราะเราเห็นว่า เราก็เกิดมากับมัน เราเกิดมา.. เราไม่เกิดไม่ได้.. เพราะเรามีวิชา เรามีจิต มันต้องเกิด นี่ผลของวิญญูะ ผลของวิญญูะมันเป็นอย่างนี้เอง ธรรมชาติเป็นอย่างนี้เอง จิตมันจะหมุนของมันไปอย่างนี้

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วนี่ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราอยู่กับโลก นี่มันร้อน.. มันร้อน.. พอมันร้อนขึ้นมา นี่เราก็หลบหลีกมา เรามาวงเป็นพระนี่ เป็นพระมันก็ร้อน !! ร้อนเพราะว่ากิเลสมันเผาผลาญ ร้อนเพราะกิเลสมันต่อต้านมันก็ร้อน

แต่ร้อนขนาดไหนเราจะดับมัน มันไม่มีอะไรที่จะดับได้ โลกเขาร้อนขนาดไหน สิ่งที่สุดของเขาๆ ก็ทำร้ายตัวเอง ฆ่าตัวตายกัน เพื่อจะหลบความร้อน

แต่มันหลบไม่ได้หรอก เพราะมันฆ่าตัวตายไป มันไม่ได้ฆ่าจิต มันฆ่าโอกาส ฆ่ามิติ ฆ่าความเป็นมนุษย์ “แต่จิตใจมันไม่ได้ฆ่า” จิตใจมันตายไป มันหลุดออกไปมันก็ได้ภพใหม่ มันก็ได้รับทุกข์ต่อไปเห็นใหม่

แต่เพราะเราร้อน เราหลบจากฆราวาสมาบวชเป็นพระ เพื่อจะต่อสู้กับเรา พอเราต่อสู้กับเรานะ คูตี โลกเขาอยู่กันนะ เขาก็มีอาชีพ เขาต้องมีสัมมาอาชีพะของเขา เพื่อจะหล่อเลี้ยงชีพของเขา เพื่อดำรงชีวิตของเขา

เราบวชเป็นพระ ออกบวชเป็นพระขึ้นมา หลบมาแล้วนี่ก็ต้องมีสัมมาอาชีพะ เลี้ยงชีพด้วยปณิธิแข็ง ต้องบิณฑบาต ต้องมีที่อยู่อาศัย

ถ้าเราชุดงควัตรไป.. เราก็มักลด มีบาตรของเราเราก็อยู่โคนไม้ได้ ในพรรษาเราก็มีกุฏิ มีห้างร้าน มีที่อยู่อาศัย ฉะนั้นก็ต้องมีการรักษา ไม่มีการรักษามันจะอยู่แบบซากศพหรือ เห็นศพมันนอนในโลงใหม่.. น้ำเหลืองมันไหลย่อยหยดตึง ! ตึง ! ตึง ! เลย

นี่ก็เหมือนกัน นอนอยู่บนร้าน อยู่บนกุฏิ ถ้าไม่ดูแลรักษามันก็ศพ โลงศพเหมือนกัน โลงศพแล้วหยดน้ำเหลืองหยดตึง ! ตึง ! ตึง ! เลย ความสกปรกโสโครกของกุฏิวิหารไง

แต่ถ้ามันเป็นสมณะ เป็นผู้มีชีวิตเห็นใหม่ มันลุกขึ้นมาทำความสะอาดโลงมันเอง ใจ มันลุกขึ้นมาทำความสะอาดกุฏิ ร้านของเขาใจ นี่ในรอบของเรา กุฏิของเรา เราต้องเก็บกวาดทำความสะอาด

เรามีข้อวัตรใช้ใหม่.. เราไม่ใช่วัดร้างใช้ใหม่ เราต้องหมั่นเช็ดหมั่นถู เราไม่ใช่ซากศพนอนให้มันน้ำเหลืองไหล เราเป็นคน เราเป็นนักรบ เราเป็นภิกษุ เรามีข้อวัตร เราก็รักษาดูแลของเรา

นี่ข้อวัตรปฏิบัติของเรานี้ เราไม่เหมือนโลก เราอยู่กับโลก ชีวิตเหมือนกัน มนุษย์เขาก็อยู่ต้องมีสัมมาอาชีวะเหมือนกัน

พระของเราก็มีสัมมาอาชีวะ นี่เรื่องของข้อวัตรปฏิบัติเพื่อจะเกิดหน่อพุทธะไม่ให้เป็นไม้แก็ ถ้ามันอยู่แก็ อยู่จนชราคร่ำคร่า มันจะว่ามันเป็นผู้เฒ่า มันรู้ไปทุกเรื่องแล้วมันไม่ทำอะไรเลย.. มันรู้ทุกเรื่อง

แต่เรื่องหน้าที่ของตัว หน้าที่ดูแลทำความสะอาด ชีวิตประจำวันนี้มันยังไม่ได้ทำ เวลากินข้าวเคี้ยวทำไม เวลาเอาข้าวใส่ปากก็อมไว้สิ อย่าไปเคี้ยวมัน คูสิ มันจะกลืนลงคอไปได้ไหม เวลาเอาข้าวใส่ปากก็เคี้ยว ! เคี้ยว ! เคี้ยว ! แล้วกลืนลงคอไป

ข้อวัตรปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีข้อวัตรปฏิบัติ ไม่มีการกระทำนี้ จิตวิญญาณมันจะหมุนไปอย่างไร ความเป็นไปของจิตมันจะหมุนไปอย่างไร เห็นไหม จากข้างนอกนะ จากการกระทำของข้างนอก จากความเป็นไปของชีวิต การดำรงชีวิตเห็นใหม่ ถึงเวลามีสติปัญญา ถ้าเราอยู่กับธรรม อยู่กับวินัยได้ เราไม่ใช่วัดร้าง

คนมีข้อปฏิบัตินี้ มันจะมีสติปัญญา พอมีสติปัญญานี้ มันจะระลึกถึงชีวิตของเรา ว่าเรานี้ทุกข์มา โลกมันร้อน เกิดมาก็ทุกข์ ตั้งแต่พ่อแม่ปู่ย่าตายายของเรา ก็ชราภาพคร่ำคร่าไป มรณานุสติมันเตือนเรามาตลอด เรามาวชเป็นพระเป็นเจ้าขึ้นมา เพื่อต้องการแสวงหาทางพ้นทุกข์

ถ้าพ้นทุกข์เห็นใหม่ เวลาเราดำรงชีวิตของเรานะ เรามีข้อวัตรของเรา เราทำความสะอาดของเรา เราทำทุกอย่าง หน้าทีของเรา หน้าทีของสมณะ เพราะฉะนั้นหน้าทีของสมณะเห็นใหม่ ชีวิตของสมณะนะ แล้วหน้าทีของสมณะมันจบที่ไหนล่ะ สมณะนอก.. สมณะในเห็นใหม่

นี่ไม้แก็.. ไม้อ่อน.. ไม้แห้งพุทธรูปจะเกิด เกิดที่ไหนล่ะ เกิดบนภวาสวะ เกิดบนภพ เกิดบนความรู้สึกละ

ถ้าเกิดบนความรู้สึกละ มันมีความรู้สึกถึงชีวิต มันมีความรู้สึกของความสดสังเวช ถึงเวลานั่งสมาธิภาวนาขึ้นมาเนี่ย นี่ไง หน่อพุทธรูปนี้ ไม้เนาะ พันธุ์ไม้ พันธุ์พืช พันธุ์กรรมเนี่ย มันไม่ส่งออกไปข้างนอก มันอยู่กับข้อวัตรใช่ไหม มันอยู่กับการทำใช่ไหม มันก็ส่งเข้ามาสู่ใจใช่ไหม พอเข้ามาสู่ใจ ใจมีสติปัญญาใช่ไหม

เวลากำหนดพุทโธ ! พุทโธ ! พุทโธ ! นี่มันก็ย้อนกลับมาสู่เรา มันมีสติปัญญาขึ้นมา มันก็ตั้งเข้ามาที่จิตของเรา นี่มันจะเกิดขึ้นมา นี่หน่อพุทธรูปเห็นใหม่.. ไม่ใช่ไม้แก็..

ไม้แก็.. ข้างนอกมันเป็นไม้นะ ไม้เนาะ คุณ ไม้แก็ๆ นี่เวลาเขาหักๆ หมคนะ เขาต้องร่นไฟนะ ร่นไฟแล้วค่อยๆ น้อมมานะ ให้มันตรงให้ได้ หัวใจเรานะ.. หัวใจเรานะ.. ทิฏฐิมานะนะ ไม่มีใครเตือนเราได้ แต่ในเมื่อเรามีสติปัญญา เราทำข้อวัตรของเรา เราดูแลรักษาของเรา

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้วแสดงธรรมวินัยวางธรรมและวินัยไว้ ให้เป็นที่เคารพศรัทธาของสังคม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา สังคมรับรู้ ศีลธรรมจริยธรรมเห็นใหม่ ประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ

นี่เราเกิดมาท่ามกลางประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ นี่เป็นธรรม เป็นมรดกตกทอด เป็นธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเกิดท่ามกลางธรรมและ

วินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดเป็นชาวพุทธ พบพระพุทธศาสนา แล้ว
ออกมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งนี้เป็นสังคมประเพณีวัฒนธรรม

แต่เวลาทำขึ้นมา เป็นความรู้สึกนึกคิดของเรา มันเป็นความกระตือรือร้นใจเรา
พอใจมันกระตือรือร้นขึ้นมา มันตั้งใจของมัน มันกำหนดพุทโธ ! พุทโธ ! พุทโธจะอยู่ที่นั่น
สังคมทั้งสังคมเลย

คูลี กามภพ รูปภพ อรูปภพ เรามองสังคมมันกว้างใหญ่ไพศาลนัก แต่เราไม่เห็น
จิตหรอก ! จิตที่มันเกิดตายนี้มันกว้างขวางนัก ! มันเกิดในวิภวภูต เกิดตาย.. เกิดตาย.. ไม่มี
ต้นไม่มีปลาย

คนเราชีวิตหนึ่ง เวลาเกิดตาย.. เกิดตาย.. ในชีวิตหนึ่ง ซากศพมากองไว้ โลกนี้ไม่มี
มีที่กอง นี่เรามองแต่สังคมภายนอก เราไม่มองสังคม ไม่มองหัวใจ ไม่มองจริตนิสัย
พันธกรรมที่มันได้ผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านภพผ่านชาติ ผ่านทุกข์ผ่านยาก ผ่านการ
กระทำมาต่างๆ

เรากำหนดพุทโธ ! พุทโธ ! นี่เข้ามาสู่มันเห็นไหม เข้ามาสู่ต้นข้าว เข้ามาสู่แกน
ของโลก เข้ามาสู่กวางสวะ ถ้าเข้ามาสู่นี้ จิตมันสงบเข้ามา มันเห็นของมันเข้ามา ถ้าจิตสงบ
เข้ามาเห็นไหม จิตมันสงบ มันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา แล้วออกใช้ปัญญา ออกใช้ปัญญา
เห็นไหม

เวลาออกใช้ปัญญานี้ ปัญญามันจะแยกแยะ..แยกแยะต่างๆ ปัญญาที่เรารู้ๆ กันอยู่
นี่ มันปัญญาจีโรค ปัญญาของกิเลสอะ ปัญญาจีโรคเหมือนคนเป็นโรค คนเป็นโรคที่
ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ มีปัญญามากแต่กระดิกกระเดี้ยไม่ได้เลย มันนอนแหวอยู่บนเตียง
ไปไหนไม่รอด ปัญญาเยอะ แต่ทำอะไรไม่ได้เลย หายใจแผ่ว..แผ่ว.. กำลังจะตาย

นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาที่ว่าปัญญารู้มาก ปัญญา อูย..วิชาชีพ เก่งไปหมดอะ ธรรมะ
รู้ไปหมดอะ นั่นละปัญญาจีโรค ! มันกำลังจะตาย ! หัวใจมันจะตายไง ตายจากคุณงาม
ความดี เพราะไม่รู้สิ่งใดเลย แต่ถ้าพุทโธ ! พุทโธ ! ขึ้นมา ให้หัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมา..
หัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมาละ..

คูตี เวลาคนเข้มแข็งขึ้นมา เวลาเขาเกิดปัญญาขึ้นมา เขาทำอะไรสิ่งใด เขาลุกขึ้น
ไปทำนะ เขาแก้ไขนะ เหตุการณ์วิกฤติของโลกเขาแก้ไขได้หมดเลย เขาพาโลกไปสู่
ความร่มเย็นเป็นสุขได้ด้วย

นี่ก็เหมือนกัน เรารักษาใจของเรา ถ้าใจของเรามันสงบร่มเย็นขึ้นมา มันเข้มแข็ง
ขึ้นมา มันมีจุดยืนของมันขึ้นมา เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมา มันไม่ใช่ปัญญาไร้โรค มัน
ไม่ใช่ปัญญาที่จะพาไปอเวจี มันเป็นปัญญาที่จะพาพ้นออกจากทุกข์ !!

ถ้ามันเป็นปัญญาที่จะพ้นออกจากทุกข์นะ มันเกิดจากอะไรล่ะ.. เกิดจากเรามี
สติสัมปชัญญะ เกิดจากมีสติ !! เกิดจากการรู้สึกรู้ตัวเอง !!

“อตุตฺตา หิ อตุตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน !!!” กิเลสมันอยู่ในหัวใจนี้ ! เรา
จะละหัวใจนี้ เราจะแก้ไขหัวใจนี้ ! เราจะปกป้องหัวใจนี้ ! หัวใจของคนอื่นเรื่องของเขา
!!

หัวใจของโลกมันเรื่องของสังคมของโลก ใครจะมีความรู้ความสามารถขนาด
ไหน มันก็เป็นเรื่องของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ปรินิพพานไปแล้ว ครูบาอาจารย์ของเรา ก็
นิพพานไปแล้ว เราจะแก้ไขตัวเราได้หรือไม่ เราจะมีความสามารถที่จะเอาตัวเราขึ้นมา มี
กำลังขึ้นมาเพื่อจะแก้ไขเราได้หรือไม่..

ถ้าเราไม่มีปัญญาขึ้นมา เราไม่มีโอกาสขึ้นมา เราจะแก้ไขปัญญา เราจะแก้ไข
หัวใจของเราได้อย่างไร ถ้าหัวใจเราได้อบรม ได้แก้ไขแล้วนี่ สิ่งใดบ้างที่มันจะเป็น
ความลับ !!

ในวิญญูณี กามภพ รูปภพ มันทะอะไรเป็นความลับ !! ในเมื่อหัวใจมันชำแหรก
หมด มันได้เคลื่อนไหวการกระทำทั้งหมดแล้ว มันทะอะไรเป็นความลับกับหัวใจดวงนี้ !!!
หัวใจดวงนี้มันมีอะไรเป็นความลับกับมัน !!!

ไม่มีอะไรเป็นความลับกับมันเลย.. มันแก้ไข มันทะลุไปหมด มันแจ่มแจ้ง มันชำระ
แหมก มันชำระออกทั้งหมดเลย มันเกิดขึ้นมาจากอะไร !! มันเกิดขึ้นมาจากความเข้มแข็ง
ของเรา ไม่ใช่ไม้แก่.. แก่จนแก้ไขอะไรไม่ได้

ไม้อ่อน.. ไม้อ่อนมันก็ไม่มีประโยชน์ ไม้อ่อนเอาไว้เป็นอาหารนะ ยอดอ่อนของ
ไม้นี้เขาเคี้ยวมาจมน้ำพริก

หัวใจของเราเนี่ย ถ้ามันชุ่มชวย มันอ่อน ก็ต้องมีสติปัญญา ต้องดูแล ต้องรักษา ไม้
แก่..มันก็เป็นทฤษฏีมานะ ที่ไม่มีสิ่งใดจะเป็นประโยชน์กับมันเลย ไม้อ่อน..อ่อนจนเขาเคี้ยว
ไปจมน้ำพริก มันก็เป็นแค่อาหารเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้น

ฉะนั้น สติปัญญาของเราเห็นไหม สติปัญญาของเราเนี่ย นามธรรม.. มันเป็นเรื่อง
นามธรรม อันนั้นเป็นรูปธรรม สิ่งเปรียบเทียบ การแสดงธรรมแสดงให้เห็นภาพ ให้เห็น
การเปรียบเทียบขึ้นมาจากความรู้สึก

ถ้าความรู้สึกของเราเนี่ย มันจะอ่อน... อ่อน..ถ้ามันแตกหน่อขึ้นมา แล้วทะนุถนอม
ทะนุถนอมด้วยสติ ด้วยปัญญา แล้วดูเทียบเคียงดูสิ ผักอ่อนเขาเอาไปกินเป็นอาหาร เขาก็
ดำรงชีวิตได้

นี่ก็เหมือนกัน ไม้อ่อน.. มันจะอ่อนขนาดไหน แต่มันขึ้นรูปได้ เราต้องการ
ปรารถนาให้เป็นสิ่งใดก็ได้

ไม้แก่.. แก่ด้วยทฤษฏี ด้วยมานะ ด้วยความเห็น ด้วยทฤษฏีมานะของเรา มันไม่เป็น
ประโยชน์กับใครเลย มันจะขึ้นรูปสิ่งใดก็ได้ จะมาสร้างอะไรให้เป็นประโยชน์ ไม่
เป็นประโยชน์อะไรเลย มีแต่กีดขวางทุกๆ อย่างไป

แต่ถ้าเป็นไม้อ่อนเห็นไหม เราทำได้ เราแก้ไขได้ เพื่อประโยชน์กับเราได้ แต่ก็
ต้องมีสติปัญญาเพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่ชีวิตของเรานะ ชีวิตนักบวช ชีวิตพระ ผู้เห็น
ภัยในวัฏสงสาร จะต้องทำให้เกิดเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง